

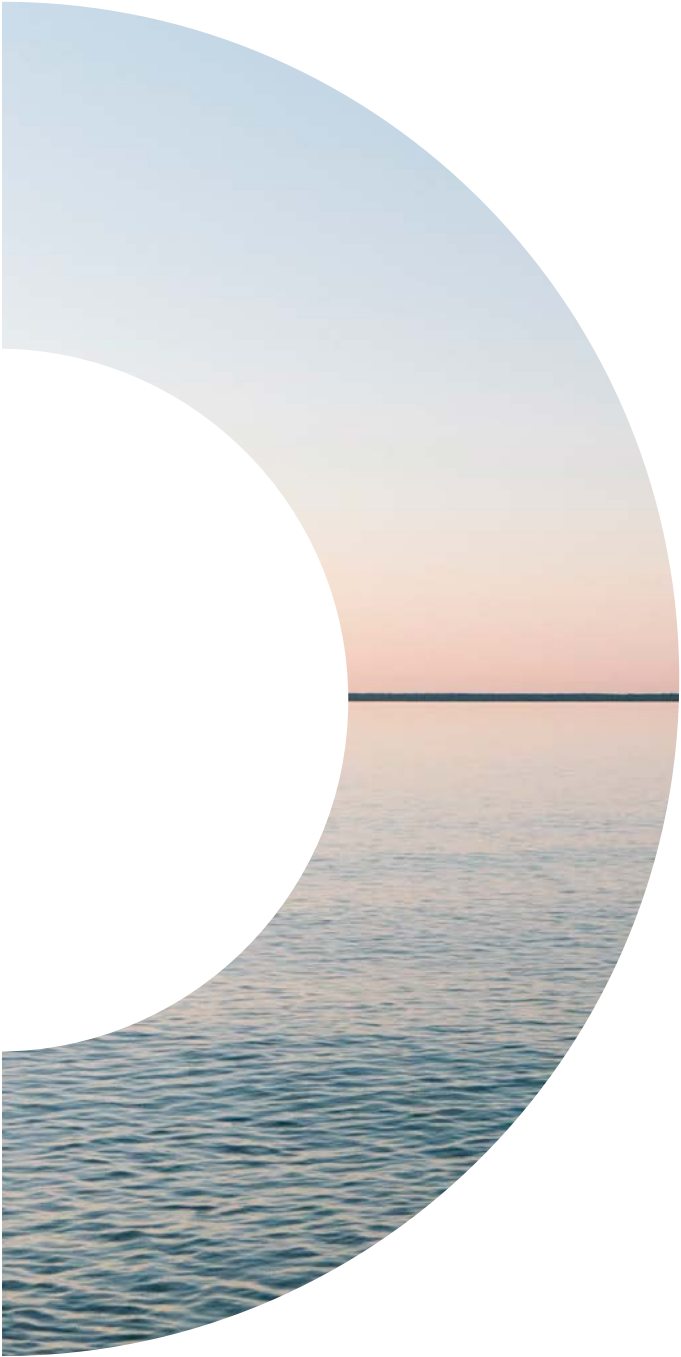
2020

Årsberetning

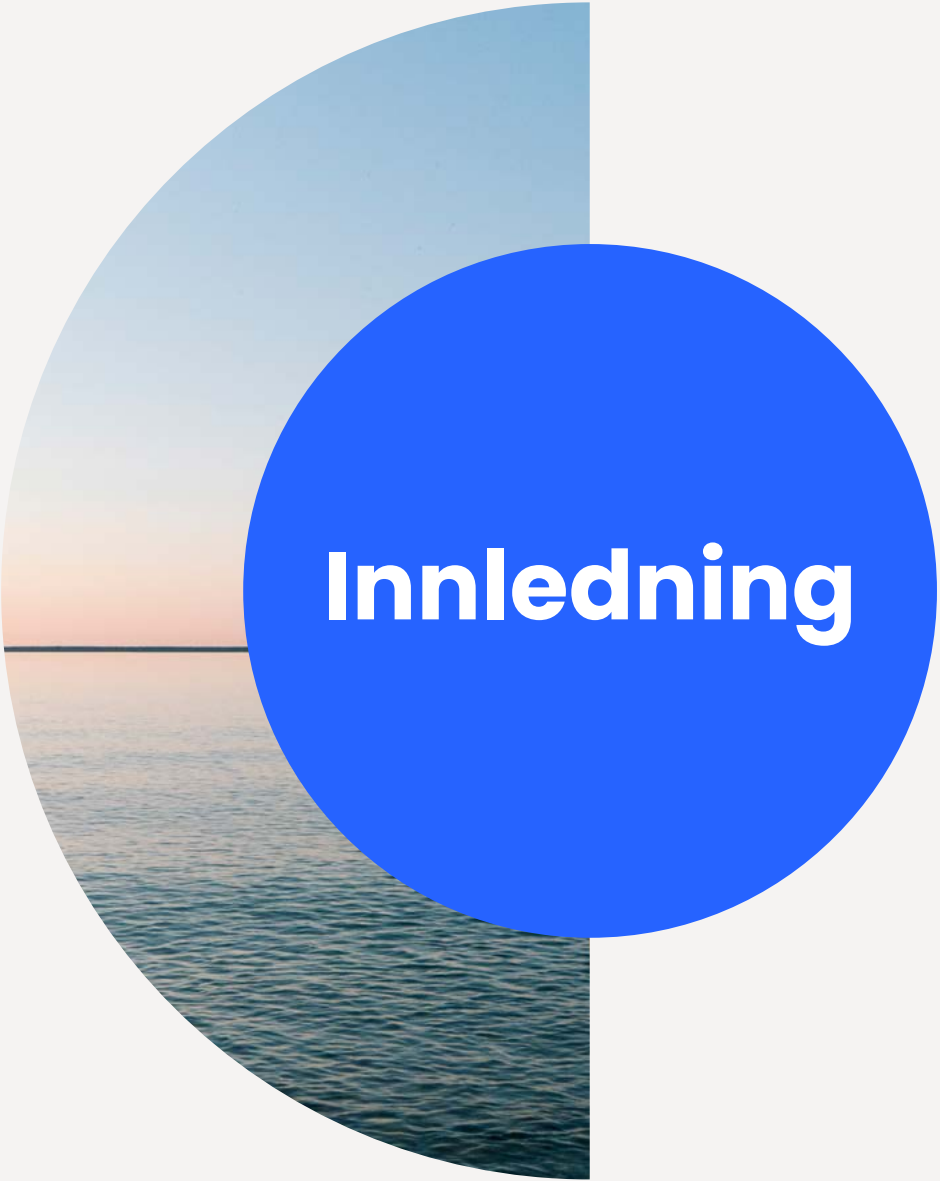
PENSJONSORDNINGEN
FOR APOTEKVIKSOMHET

Innhold

Innledning	Om pensjonsordningen	4
	Nøkkeltall	5
Styrets beretning	Årsberetning 2020	8
Regnskap og noter	Regnskap 2020	12
	Noter	16
Revisjonsberetning	Revisjonsberetning	25
Innsikt	Pensjonsforpliktelser	28
	Kapitalforvaltning	30
Statistikk	Statistikk	33

Innledning

Om pensjonsordningen

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA) forvalter pensjonsrettigheter til ansatte i apotekene i Norge.

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet ble opprettet i 1953 og er en lovfestet, kollektiv pensjonsordning. Det vil si at apotekere og fast ansatte i apotek har rett og plikt til medlemskap i pensjonsordningen, dersom de oppfyller vilkårene. I tillegg til ansatte ved 988 apotek, har ordningen medlemmer fra andre virksomheter som har en nær tilknytning til farmasien, og som har søkt om særskilt medlemskap.

Administrasjon

Det er nedfelt i Lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet at ordningen skal administreres av Statens pensjonskasse, etter instruks gitt av Arbeids- og sosialdepartementet.

Styret for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet er ordningens besluttsende organ. Styret ledes av administrerende direktør i Statens pensjonskasse, og har i tillegg fire styremedlemmer med personlige varamenn.

Styret oppnevnes av Arbeids- og sosialdepartementet for fire år om gangen, etter innstilling fra medlemmenes arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner. Av de oppnevnte medlemmene skal to representere arbeidsgiverne, mens farmasøytisk og teknisk personale har én representant hver.

Styret 2020

- Leder: Tomas Berg – administrerende direktør i Statens pensjonskasse (fra 1.5. 2020)
- Kristin Juliussen – utrednings- og analysedirektør i arbeidsgiverforeningen Spekter
- Trond A. Teisberg - forhandlingssjef i Hovedorganisasjonen Virke
- Kjell Morten Aune – spesialrådgiver i Parat/Farmasiforbundet
- Greta Torbergson – generalsekretær i Norges Farmaceutiske Forening

Pensjonsytelser

Medlemskap i pensjonsordningen for apotekvirksomhet omfatter alderspensjon, avtalefestet pensjon (AFP) og uførepensjon. Ved dødsfall kan etterlatte ha rett til etterlattepensjon. I tillegg kan man søke om boliglån.

Alderspensjonen i ordningen er en ytelsespensjon. Samlet alderspensjon fra folketrygden og POA utgjør 66 prosent av pensjonsgrunnlaget ved full opptjening (360 måneder), før levealdersjustering. Levealdersjusteringen kan føre til at pensjonen blir lavere enn 66 prosent. Årskullene t.o.m. 1958 har en individuell garanti som likevel sikrer 66 prosent av pensjonsgrunnlaget ved fylte 67 år etter 30 års opptjening, gitt visse forutsetninger. Årskullene 1959–1962 har også en individuell garanti, men for disse blir garantitillegget gradvis trappet ned.

Pensjonsgrunnlaget er maksimert til 10 ganger folketrygdens grunnbeløp. Pensjonen samordnes med folketrygden (bruttopensjon). Mer informasjon om de ulike ytelsene finnes på spk.no/apotekordningen

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet er en lovfestet kollektiv pensjonsordning og regelverket er tett knyttet til offentlig tjenestepensjon. Stortinget har vedtatt en ny modell for offentlig tjenestepensjon for årskullene 1963 eller senere fra 1. januar 2020, men disse regelendringene omfatter ikke POA. Dagens pensjonsordning for apotekansatte videreføres inntil arbeidsgiver- og arbeidstakersiden har kommet til enighet om en ny pensjonsmodell.

Nøkkeltall

Nøkkeltall 2020

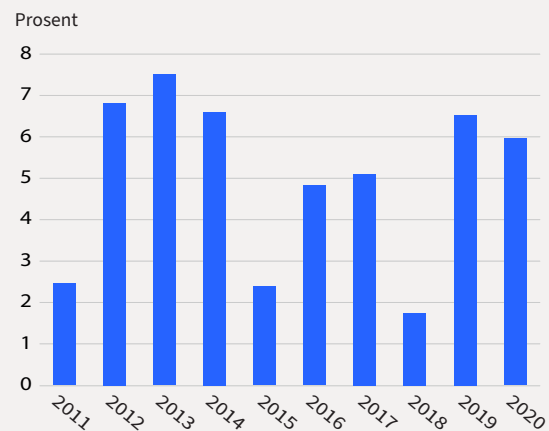
		2020	2019	2018
Kunder og medlemmer:				
Arbeidsgivere i pensjonsordningen (antall apotek)	Antall	988	960	934
Medlemmer	Antall	23 606	22 321	21 375
Yrkesaktive medlemmer*	Antall	8 380	7 812	7 527
Pensjonister*	Antall	6 030	5 739	5 517
Personer med rettigheter fra tidligere arbeidsforhold**	Antall	9 196	8 770	8 331
Tjenestepensjon				
Opptjente pensjonsrettigheter	Tusen kroner	8 553 217	8 087 737	7 656 872
Pensjonspremie	Tusen kroner	771 483	767 634	693 130
Utbetalt pensjoner	Tusen kroner	353 169	337 619	314 773
Kapitalforvaltning				
Fondsmidler i ordningen	Mill. kroner	11 900	10 807	9 800
Årlig avkastning på fondsmidler (verdijustert)	Prosent	6,0	6,5	1,8

* Oppgitt antall er antall pr poliser. Et medlem kan ha mer enn én polise. F.eks. vil et medlem som mottar delvis uførepensjon fra pensjonsordningen og arbeider delvis i aktiv stilling ha to poliser

** Arbeider ikke lenger i virksomhet tilknyttet POA, men kan ha pensjonsrettigheter hos oss

Kapitalforvaltning

Årlig avkastning

Figuren viser årlig avkastning for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet for de 10 siste år.

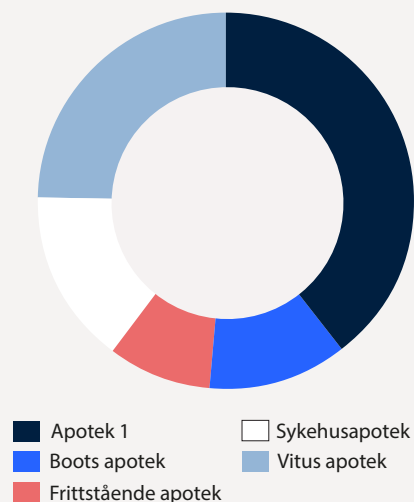
Midlene i ordningen er plassert i omløps- og anleggsobligasjoner, nordiske aksjer, eiendom, utenlandske aksjefond, spesialfond samt utlån til medlemmer.

Forvaltningen ga en verdijustert avkastning på 5,96 prosent i 2020. Snittavkastning siste 10 år er 4,99 prosent.

[Les mer på side 30.](#)

Aktive medlemmer

Antall aktive medlemmer fordelt på kjede

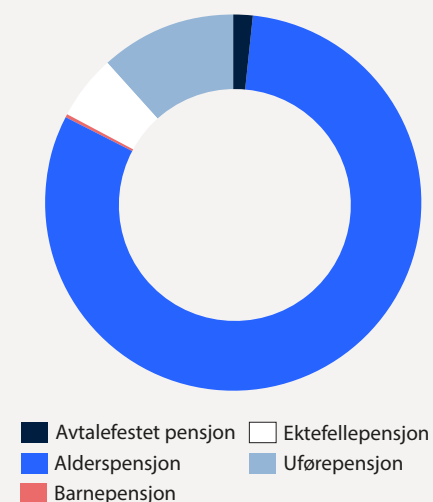
Aktive	Apotek 1	Boots apotek	Frittstående apotek	Sykehusapotek	Vitusapotek
Kvinner	2 937	889	577	1 101	1 781
Menn	387	111	162	164	271
Totalt	3 324	1 000	739	1 265	2 052
Endring fra 2019	398	-101	50	73	148

Tabellen viser antall aktive medlemmer per kjede, totalt og per kjønn.

[Du finner mer statistikk på side 33.](#)

Pensjon

Opptjente pensjonsrettigheter

A graphic featuring a large blue circle with the text "Styrets beretning" in white. The circle is partially overlaid by a semi-circular shape containing a photograph of a sunset over water. The background is a light gray gradient.

Styrets beretning

Årsberetning 2020

for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA) oppnådde i 2020 et resultat på 252 millioner kroner. Tidsvektet avkastning for totalporteføljen var på 6,0 prosent. Pensjonsordningens soliditet er styrket gjennom 2020.

Organisasjon

Pensjonsordningen administreres av Statens pensjonskasse, Oslo. Ved utgangen av 2020 har pensjonsordningen tre fast ansatte. Alle ansatte er kapitalforvaltere, og alle er menn. Den løpende oppfølgingen av ansatte skjer gjennom Statens pensjonskasse.

Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling på grunn av kjønn, rase, alder eller etnisk bakgrunn i POA.

Styrets medlemmer oppnevnes av Arbeids- og sosialdepartementet. Styret ledes av administrerende direktør i Statens pensjonskasse. De øvrige styremedlemmene representerer Hovedorganisasjonen Virke, Arbeidsgiverforeningen Spekter, Norges Farmaceutiske Forening og Parat/Farmasiforbundet. Styret bestod pr. 31.12.2020 av fem medlemmer, to kvinner og tre menn. Styret i pensjonsordningen har gjennom året hatt 6 styremøter og behandlet 44 saker.

Bærekraft/samfunnsansvar

Pensjonsordningen har retningslinjer for bærekraftige investeringer som innebærer at for midlene som forvaltes internt legges prinsipper om aktivt eierskap samt ekskludering av selskaper til grunn.

Det skal ikke investeres i eller ytes lån til selskaper som bryter med adferds- og produktkriterier fastsatt av styret. Ekskluderingskriteriene bygger i hovedsak på kriteriene for utelukkelse av selskaper fra porteføljen til Statens pensjonsfond utland (SPU). POA støtter seg til SPU's og KLP's ekskluderingslister. Samlet sett dekker disse to ekskluderingslistene POAs investeringsunivers.

For eksterne forvaltningsmandater settes det krav om at forvalter har eksplisitte, formaliserte og transparente ESG-prosesser.

Pensjonsordningen driver ikke virksomhet som påvirker det ytre miljø.

Medlemmer, inn- og utbetalinger

Ved utgangen av 2020 var ansatte ved 988 apotek medlemmer i pensjonsordningen. Dette er en økning på 28 apotek fra 2019. Pensjonsordningen omfatter også medlemmer som ikke er ansatt ved apotek, men som er ansatt i andre stillinger knyttet til farmasien. Det var i alt 8 380 aktive medlemmer og 6 030 pensjonister ved årsskiftet.

Ansatte ved apotek har pliktig medlemskap i pensjonsordningen etter nærmere bestemmelser gitt i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet. Ansatte i andre stillinger knyttet til farmasien kan søke om medlemskap og kan også søke om utmelding.

Det er innbetalt i alt 794 millioner kroner i premier i 2020 mot 723 millioner kroner i 2019. Videre er det utbetalt 353 millioner kroner i pensjoner mot 338 millioner kroner i 2019. Fakturert, men ikke innbetalt premie, utgjør i alt 183 millioner kroner ved årsskiftet.

Premiesatsen var i 2020 på 18,1 prosent. Premien fordeles mellom arbeidstakere og arbeidsgivere. Arbeidstakerne har betalt en premie på 3,4 prosent av pensjonsgrunnlaget, mens arbeidsgiverne har betalt 14,7 prosent.

Pensjonene ble i 2020 regulert med utgangspunkt i en faktor på 1,50 prosent. På samme måte som i folketrygden trekkes en fast faktor på 0,75 prosent fra ved reguleringen av de fleste pensjonene. Dette ga en økning i samlet pensjon på minimum 0,74 prosent.

Finansiell risiko

Styret har vedtatt en investeringsstrategi som setter rammer for hvilken risiko som kan tas, og hvilke typer investeringer som kan foretas. Strategien innebærer at kapitalen plasseres ut fra et langsiktig perspektiv, og med moderat risiko.

Pr. 31.12.2020 var andelen aksjer, aksjefond, hedgefond og spesialfond 16 prosent av den totale kapitalen. Dette er 2 prosentpoeng høyere enn i 2019. Investeringsstrategien og fullmaktstrukturen gir etter styrets vurdering god kontroll med forvaltningen av ordningens midler.

Porteføljen av investeringer som holdes til forfall utgjør 27 prosent av totale eiendeler ved utgangen av året. Andelen er økt med 5 prosentpoeng sammenlignet med året før. Løpende avkastning fra denne porteføljen er 3,9 prosent.

Forsikringsrisiko

Risikostyringen på investeringssiden og risikostyringen knyttet til de forsikringstekniske avsetningene ses i sammenheng. De forsikringstekniske avsetningene er forpliktelser med lang tidshorisont. Derfor plasseres også kapitalen ut fra et langsiktig perspektiv.

Det forsikringstekniske oppgjøret for 2020 er basert på grunnlagselementene i K2005 med beregningsrente på 3 prosent. Det er gjort tillegg for 15 prosent sikkerhetsmargin for dødelighet i forhold til tariffen K2005. Uføreforutsetningen er basert på beregningsgrunnlaget K1963 styrket med en faktor på 2,5.

Resultat

Årets resultat viser et overskudd på 252 millioner kroner. Netto resultat knyttet til finansielle eiendeler er positivt med 667 millioner kroner. Dette inkluderer endring i

urealiserte gevinster og tap. Alle aktivklasser har gitt positive bidrag til avkastningen for 2020.

Det er avsatt urealiserte kursgevinster på 331 millioner kroner til kursreguleringsfondet i 2020. Dette har redusert resultatet i 2020 tilsvarende.

Det er bokført en økning i pensjonsforpliktelsene (premiereserven) i 2020 på totalt 465 millioner kroner. Vekst i antall medlemmer totalt, samt lønnsøkning og regulering av løpende pensjoner bidrar til økningen i forpliktelsene.

Årets overskudd på 252 millioner kroner avsettes til annen opptjent egenkapital.

Økonomisk stilling

Pensjonsordningen har pr. 31.12.2020 en total kapital på 12 058 millioner kroner. Av totale eiendeler er ca. 68 prosent plassert i rentebærende verdipapirer, 16 prosent i aksjer, aksjefond, hedgefond og spesialfond, 12 prosent i bygninger og faste eiendommer, 1 prosent i utlån, 1 prosent i bankinnskudd, mens øvrige balanseposter utgjør 2 prosent.

Annen opptjent egenkapital utgjør 2 341 millioner kroner ved utgangen av året. Dette er en økning på 252 millioner kroner fra 2019. Pensjonsordningen har beregnet solvensmarginkrav i henhold til kravene som gjelder for private pensjonskasser. Pr. 31.12.2020 utgjør beregnet solvensmarginkrav 298 millioner kroner. Solvensmarginkravet skal dekkes innenfor annen opptjent egenkapital.

Ordningens frie egenkapital består av annen opptjent egenkapital utover solvensmarginkravet. Den frie egenkapitalen utgjør i alt 2 043 millioner kroner ved utgangen av 2020. Dette er nødvendig buffer for å stå imot tilfeldig risiko som ikke er dekket av premien. Bufferen tilsvarer 16,9 prosent av totalkapitalen. Til sammenligning utgjorde den frie egenkapitalen i alt 1 806 millioner kroner ved utgangen av 2019. Dette tilsvarte 16,4 prosent av totalkapitalen.

Pr. 31.12.2020 er det avsatt 1 089 millioner kroner i netto urealiserte kursgevinster til kursreguleringsfond. Kursreguleringsfondet er en buffer mot eventuelle fremtidige kursfall.

Bufferkapitalen styrket seg gjennom 2020. Avkastning på verdipapirporteføljen bidro sammen med innbetalte premier til denne styrkingen. Avkastningen (tidsvektet) på 6,0 prosent i 2020 er bedre enn sammenlignbar referanseindeks og også bedre enn det som ble lagt til grunn ved inngangen til året.

Pensjonsordningen beregner kapitalbehov basert på nytt bindende kapitalkrav fra Finanstilsynet – forenklet solvenskapitalkrav – som trådte i kraft for pensjonskasser fra 1.1.2019. Beregningene gjøres etter lignende regler som gjelder for private pensjonskasser. Solvenskapitalkravet skal dekke risikoen for tap av pensjonskassens bufferkapital og viser ordningens evne til å tåle tap uten at det truer ordningens videre drift. I beregningen av

forenklet solvenskapitalkrav kan pensjonsforetakene bruke en overgangsregel for beregning av virkelig verdi for forsikringsforpliktelsene frem til 2032.

Pr. 31.12.2020 tilfredsstillers bufferkapitalen kapitalbehovet basert på beregninger av forenklet solvenskapitalkrav med bruk av overgangsregel. Beregninger viser at pensjonsordningen også har en tilfredsstillende finansiell stilling uten bruk av overgangsregelen.

Oppsummering

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift. Pensjonsordningen har pr. 31.12.2020 foretatt forsikringsmessige avsetninger i samsvar med lov av 26. juni 1953 nr. 11 om Pensjonsordning for apotekvirksomhet.

Årsregnskapet for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet gir etter styrets oppfatning tilfredsstillende informasjon for å bedømme resultatet av pensjonsordningens virksomhet i 2020 og den økonomiske stillingen ved utgangen av året.

Styret anser at den økonomiske stillingen ved årsskiftet er tilfredsstillende.

Sammen med den vedtatte investeringsstrategien mener styret dette gir et tilfredsstillende grunnlag for å møte utfordringene som bransjen står overfor. Forutsetningen om fortsatt drift er således til stede.

Oslo, 23. mars 2021

Tomas Berg (leder)
(sign.)

Kristin Juliussen
(sign.)

Greta Torbergsen
(sign.)

Trond Teisberg
(sign.)

Kjell Morten Aune
(sign.)

Regnskap og noter

Resultatregnskap 2020

	Note	2020	2019
TEKNISK REGNSKAP			
Premieinntekter			
Premieinntekter	16	771 483 396	767 634 268
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler		257 122 161	243 446 302
Netto driftsinntekt fra eiendomsfond		48 962 305	47 081 343
Verdiendringer på investeringer		327 757 235	334 376 127
Realisert gevinst og tap på investeringer		12 648 367	5 344 240
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	20	646 490 067	630 248 013
Forsikringsytelser			
Utbetalte pensjoner	17	353 168 514	337 618 525
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser			
Endring i premiereserve	12	465 000 000	431 000 000
Endring i særskilte forpliktelser	13	-9 959 894	-9 959 894
Endring i kursreguleringsfond		331 246 805	335 084 621
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser		786 286 911	756 124 727
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Forvaltningskostnader	18	29 581 910	27 207 366
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	19	16 839 728	16 898 978
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		46 421 637	44 106 344
Resultat av teknisk regnskap		232 096 401	260 032 686

	Note	2020	2019
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler		8 123 839	9 225 784
Netto driftsinntekt fra eiendomsfond		1 546 976	1 784 222
Verdiendringer på investeringer		10 355 572	12 671 714
Realisert gevinst og tap på investeringer		399 628	202 528
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	20	20 426 016	23 884 249
Andre inntekter			
Renteinntekter bankinnskudd drift		162 115	124 639
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
Forvaltningskostnader	18	1 001 219	987 429
Resultat av ikke-teknisk regnskap		19 586 911	23 021 459
Totalresultat		251 683 312	283 054 145
Overføringer og disponeringer			
Avsatt til/overført fra(-) annen opptjent egenkapital	14, 21	251 683 312	283 054 145
Sum disponeringer		251 683 312	283 054 145

Balanse / Eiendeler

	Note	31.12.2020	31.12.2019
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
INVESTERINGER			
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	2	86 764 617	62 978 292
Boliglån	3	1 695 583	1 923 185
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		88 460 200	64 901 478
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	4, 7	91 175 119	74 764 763
Rentebærende verdipapirer	5, 7	132 100 567	131 231 266
Finansielle derivater	6, 7	992 934	1 167 373
Bankinnskudd		3 819 921	9 984 744
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		228 088 541	217 148 146
Sum investeringer i selskapsporteføljen		316 548 740	282 049 624
Fordringer			
Kundefordringer	9	183 486 344	206 360 250
Fordring meglere		225 292	0
Sum fordringer		183 711 636	206 360 250
Andre eiendeler			
Bankinnskudd drift	8	15 545 185	8 321 596
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Opptjent ikke fakturert premie		6 700 000	6 500 000
Opptjent utbytte		3 820 563	3 853 656
Forskuddsbetalte kostnader		12 601	57 879
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		10 533 164	10 411 535
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		526 338 725	507 143 005

	Note	31.12.2020	31.12.2019
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
INVESTERINGER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN			
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	2	3 160 683 013	2 347 361 430
Boliglån	3	61 767 126	71 682 010
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		3 222 450 139	2 419 043 440
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	4, 7	3 321 349 887	2 786 673 234
Rentebærende verdipapirer	5, 7	4 812 192 267	4 891 323 665
Finansielle derivater	6, 7	36 170 839	43 510 970
Bankinnskudd		139 153 042	372 156 837
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		8 308 866 035	8 093 664 706
Sum investeringer i kollektivporteføljen		11 531 316 174	10 512 708 145
Sum eiendeler i kundeporteføljene		11 531 316 174	10 512 708 145
Sum eiendeler		12 057 654 899	11 019 851 150

Balanse / Egenkapital og forpliktelser

	Note	31.12.2020	31.12.2019
Opptjent egenkapital			
Annen opptjent egenkapital	10, 11, 15	2 341 375 162	2 089 691 850
Sum opptjent egenkapital	10, 11, 15	2 341 375 162	2 089 691 850
Forsikringsforpliktelser			
Premiereserve	12	8 553 000 000	8 088 000 000
Særskilt forpliktelse - for regulering av pensjoner	13	60 930 886	70 890 780
Kursreguleringsfond		1 088 844 330	757 597 525
Sum forsikringsforpliktelser		9 702 775 216	8 916 488 305
GJELD I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
Finansielle gjeldsposter som måles til virkelig verdi			
Finansielle derivater	6	0	0
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
Påløpt kostnad		3 134 342	3 525 532
GJELD I KUNDEPORTEFØLJENE			
Finansielle gjeldsposter som måles til virkelig verdi			
Finansielle derivater	6	0	0
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
Påløpt kostnad		10 370 179	10 145 462
Sum egenkapital og forpliktelser		12 057 654 899	11 019 851 150

Egenkapitaloppstilling 31.12.2020

(Tall i hele kroner)	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2018	1 806 637 705	1 806 637 705
Tilført egenkapital/resultat belastet ved disponering	283 054 145	283 054 145
Egenkapital 31.12.2019	2 089 691 850	2 089 691 850
Tilført egenkapital/resultat belastet ved disponering	251 683 312	251 683 312
Egenkapital 31.12.2020	2 341 375 162	2 341 375 162

Oslo, 23. mars 2021

Tomas Berg (leder)
(sign.)

Kristin Juliussen
(sign.)

Greta Torbergsen
(sign.)

Trond Teisberg
(sign.)

Kjell Morten Aune
(sign.)

Kontantstrømanalyse

(Tall i hele kroner)	2020	2019
Kontantstrøm fra drift		
Innbetaling fra medlemmene	793 804 361	722 622 848
Bankrenter	747 638	867 839
Renteinntekter utlån	1 517 160	1 645 532
Renter obligasjoner/sertifikater	239 810 690	231 476 416
Aksjeutbytte	23 234 282	18 714 616
Andre kostnader/inntekter	-2 092 577	321 015
Sum	1 057 021 554	975 648 265
Betalte finansutgifter	-2 004 644	-926 178
Betalte pensjoner	-353 168 514	-337 618 525
Administrasjonsutgifter	-46 346 500	-44 814 927
Endring i leverandørgjeld	284 693	112 951
Endringer i annen gjeld	-451 167	31 217
Sum	-401 686 132	-383 215 462
Sum kontantstrøm fra drift	655 335 422	592 432 803

(Tall i hele kroner)	2020	2019
Kontantstrøm fra investeringer		
Netto realisert kursgevinst/-tap(-) aksjer/derivater/spesialfond	4 556 078	-16 484 456
Netto realisert kurstap(-)/-gevinst obligasjoner/sertifikater	8 491 917	22 031 225
Netto realisert avkastning eiendomsfond	50 509 282	48 865 566
Netto endring i utlån	10 245 181	3 122 369
Netto tap lån	0	0
Netto endring i eiendomsfond	-93 075 641	-74 616 667
Netto endring i verdipapir	-857 627 835	-358 165 142
Netto endring i andre fordringer	-10 379 433	-9 906 594
Sum kontantstrøm fra investeringer	-887 280 451	-385 153 700
Kontantstrøm fra finansiering		
Innbetalt ansvarlig kapital	0	0
Sum kontantstrøm fra finansiering	0	0
Netto kontantstrøm i perioden	-231 945 029	207 279 103
Likviditetsbeholdning 1.1.	390 463 177	183 184 073
Likviditetsbeholdning 31.12.	158 518 148	390 463 177
Netto endring likvidbeholdning	-231 945 029	207 279 103

Noter

Note 1 | Regnskapsprinsipper

Regnskapet er så langt det passer satt opp i overensstemmelse med Forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak av 20.12.2011, og regnskapslov gjeldende fra 01.01.1999.

Pensjonspremier

Pensjonspremier inntektsføres etter hvert som de opptjenes. Innbetaling av pensjonspremier skjer etterskuddsvis hvert kvartal.

Renter

Renter inntektsføres etter hvert som de opptjenes.

Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost

Obligasjoner som holdes til forfall og eiendeler i porteføljen for lån og fordringer er vurdert til kostpris korrigert for resultatført over-/ underkurs. Over-/underkurs på kjøpstidspunktet resultatføres over obligasjonens gjenværende løpetid.

Boliglån er bokført til pålydende verdi pr. 31.12.2020.

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og andeler

Aksjer og andeler er vurdert til virkelig verdi pr. 31.12.2020. Virkelig verdi er lik markedsverdi pr. 31.12.2020. Markedsverdien er basert på siste omsatte kurs i 2020.

I aksjer og andeler inngår andeler i eiendomsfond. Andelene er vurdert til markedsverdi pr. 31.12.2020. Markedsverdien er basert på uavhengige verddivurderinger av eiendommene.

I aksjer og andeler inngår også andeler i infrastrukturfond og spesialfond. Fondene har beregnet verdien av andelene pr. 31.12.2020 i henhold til bransjestandard.

Obligasjoner

Obligasjoner er vurdert til virkelig verdi pr. 31.12.2020. Verdiendringen føres over resultatet. Virkelig verdi er lik markedsverdi pr. 31.12.2020. Markedsverdi er lik ligningskurs for 2020.

Finansielle derivater

Valutaterminer er bokført til virkelig verdi pr. 31.12.2020. Virkelig verdi er lik markedsverdi pr. 31.12.2020.

Verdipapirer som måles til virkelig verdi, er vurdert som én portefølje. Sum markedsverdi fratrukket sum anskaffelseskost utgjør urealisert gevinst eller tap for porteføljen. Netto urealisert gevinst i kollektivporteføljen avsettes til kursreguleringsfondet. Netto urealisert tap utgiftsføres.

Utenlandsk valuta

Bankinnskudd, samt fordringer og gjeld i utenlandsk valuta, er omregnet til valutakurs pr. 31.12.2020.

Forsikringsforpliktelser

Beregningene er basert på forutsetningen om at pensjonsordningen fortsetter å være operativ så lenge det er knyttet forpliktelser til de som er medlemmer pr. 31.12.2020. Det er derfor tatt hensyn til alle potensielle pensjonsytelser i lov om Pensjonsordning for apotekvirksomhet som er under utbetaling eller som kan bli aktuelle på et senere tidspunkt. I tillegg omfattes ordningen av avtalefestet pensjon (AFP) med mulighet til uttak av pensjon fra 62 år etter gitte kriterier.

Det beregnes en kontantverdi av opptjent pensjon basert på medlemsstatus pr. balansedato (31.12.2020) for alle medlemmer i ordningen. Beregningene er foretatt etter standardiserte aktuarielle prinsipper med hensyn på nediskontering og beregning av risiko. Det legges til grunn at pensjonsytelsene tjenes opp lineært fra ansettelse til pensjonering, justert for eventuell tilleggstid dersom medlemmet har tidligere opptjent rettighet.

De aktuarielle forutsetningene for dødelighet ved opplevelsrisiko og dødelighet for dødsrisiko er basert på grunnlagselementene i K2005. Dødelighet ved opplevelsrisiko er i tillegg styrket med 15 % sikkerhetsmargin for begge kjønn.

Uføresannsynlighetene er basert på beregningsgrunnlaget K1963 styrket med en faktor på 2,5.

Opptjent egenkapital

Opptjent egenkapital består av Annen opptjent egenkapital. Annen opptjent egenkapital utgjør pensjonsordningens overdekning i forhold til pensjonsordningens forpliktelser. Denne egenkapitalen skal minimum tilsvare beregnet solvensmarginkrav. Solvensmarginkravet er omtalt i note 15. Annen opptjent egenkapital utover solvensmarginkravet/krav til minimumskapital er definert som fri egenkapital. Det er ingen retningslinjer som begrenser anvendelsen av den frie egenkapitalen i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet.

Skattemessig status

Tidligere Oslo likningskontor har i en uttalelse fra 1998 konkludert med at Pensjonsordningen for apotekvirksomhet er en skattefri institusjon. Pensjonsordningens regnskap er således ikke belastet med skattekostnad.

Note 2 | Investeringer som holdes til forfall

Obligasjoner som holdes til forfall

Tall i hele 1.000 Utsteder	Pålydende verdi	Kostpris	Bokført verdi	Markeds- verdi	Forskjell mellom bok- ført verdi og pålydende
Statsgaranterte	0	0	0	0	0
Bank/finans	575 000	574 808	574 894	608 791	106
Kommune/fylke	25 000	23 835	24 256	26 690	744
Industri	1 696 300	1 652 897	1 652 228	1 659 400	44 072
Energi	240 000	267 238	265 885	288 628	-25 885
Sum obligasjoner som holdes til forfall:	2 536 300	2 518 778	2 517 262	2 583 510	19 038
Opptjente renter			47 561	47 561	
Total bokført verdi	2 536 300	2 518 778	2 564 823	2 631 071	19 038
Herav andel kollektivporteføljen			2 496 296		
Herav andel selskapsporteføljen			68 527		
Bokført verdi 1.1.2020:			2 269 717		
Tilgang 2020:			292 743		
Avgang 2020:			-2 550		
Årets periodiserte over-/underkurs:			-298		
Endring opptjente renter 2020:			5 211		
Bokført verdi 31.12.2020:			2 564 823		

Utlån og fordringer

Tall i hele 1.000 Utsteder	Pålydende verdi	Kostpris	Bokført verdi	Markeds- verdi	Forskjell mellom bok- ført verdi og pålydende
Statsgaranterte	0	0	0	0	0
Bank/finans	0	0	0	0	0
Kommune/fylke	70 000	70 000	70 000	70 525	0
Industri	612 000	610 287	610 314	613 400	1 686
Energi	0	0	0	0	0
Sum obligasjoner som holdes til forfall:	682 000	680 287	680 314	683 925	1 686
Opptjente renter			2 311	2 311	
Total bokført verdi	682 000	680 287	682 625	686 236	1 686
Herav andel kollektivporteføljen			664 387		
Herav andel selskapsporteføljen			18 238		
Bokført verdi 1.1.2020:			140 624		
Tilgang 2020:			540 288		
Avgang 2020:			0		
Årets periodiserte over-/underkurs:			27		
Endring opptjente renter 2020:			1 687		
Bokført verdi 31.12.2020:			682 625		
Sum investeringer som holdes til forfall					
Herav andel kollektivporteføljen			3 160 683		
Herav andel selskapsporteføljen			86 765		

Obligasjoner som holdes til forfall omsettes på regulerte markedsplasser. Alle obligasjoner er utstedt i NOK. Effektiv rente på obligasjoner som holdes til forfall er 3,9 prosent. Effektiv rente er beregnet på grunnlag av effektiv rente på det enkelte papir. Effektiv rente vektet i forhold til det enkelte papirs pålydende og summeres. Forskjellen mellom bokført verdi og pålydende resultatføres over obligasjonenes gjenværende løpetid.

Obligasjoner som inngår i lån og fordringer omsettes ikke jevnlig på regulerte markedsplasser. Alle obligasjoner er utstedt i NOK. Effektiv rente på obligasjoner som holdes til forfall er 3,9 prosent. Effektiv rente er beregnet på grunnlag av effektiv rente på det enkelte papir. Effektiv rente vektet i forhold til det enkelte papirs pålydende og summeres. Forskjellen mellom bokført verdi og pålydende resultatføres over obligasjonenes gjenværende løpetid.

Note 3 | Bolig- og forretningslån

Pensjonsordningen yter lån til sine medlemmer. Boliglån er bokført til pålydende verdi pr. 31.12.2020. Det har ikke vært avskrevet noen tap de siste 5 årene. Det foretas derfor ingen generell tapsavsetning på utlån.

Låntagere med boliglån er delvis dekket av en gjeldsforsikring hvor pensjonsordningen er selvassurandør. Det er ikke foretatt avsetninger for mulige erstatningstilfeller pr. 31.12.2020, siden antall erstatningstilfeller og beløpene knyttet til disse har vært lave de senere årene.

Spesifisering av låneporteføljen:

	Lån til bolig
Antall	100
Beløp	63 780 988
Første terminforfall	-399 967
Opptjente renter	81 688
Totalt	63 462 709
Herav andel kollektivporteføljen:	61 767 126
Herav andel selskapsporteføljen:	1 695 583

Renten for boliglån gikk opp fra 2,50 prosent til 2,60 prosent 1.1.2020. Renten ble satt ned til 2,20 prosent fra 1.7.2020, og videre ned til 1,50 prosent fra 1.9.2020.

Tap mv på utlån	2020	2019	2018	2017	2016
Avskrevet hovedstol	0	0	0	0	0
Avskrevet hovedstol, gjeldsforsikring	0	0	0	0	0
Avskrevet renter	0	0	0	0	0
Avskrevet renter, gjeldsforsikring	0	0	0	0	0
Innbetalt tidligere avskrevet	0	0	0	0	0
Sum	0	0	0	0	0

Note 4 | Aksjer/andeler

Aksjer notert på Oslo Børs/VINX

Selskap	Kostpris	Bokført verdi	Urealiserte gevinster/tap
Af Gruppen Ord	8 460 832	17 560 000	9 099 168
Agilyx As	6 250 080	14 616 000	8 365 920
Airthings As	13 500 000	13 768 000	268 000
Borregaard Asa	11 347 091	29 778 000	18 430 909
Elkem Asa	15 576 820	14 190 000	-1 386 820
Entra Asa	7 659 272	11 652 000	3 992 728
Europris Asa	19 837 629	30 660 000	10 822 371
Fjordkraft Holding	11 417 078	27 453 600	16 036 522
Golden Energy Offshore Services As	5 686 134	686 671	-4 999 463
Hexagon Composites	13 215 965	27 897 000	14 681 035
Hexagon Purus	4 018 778	7 345 679	3 326 901
Kalera As	12 000 000	13 002 000	1 002 000
Lerøy Seafood Group	8 275 077	9 084 000	808 923
Norske Skog Asa	12 081 620	12 205 980	124 360
Oht	7 792 959	7 480 000	-312 959
Pioneer Property Group Asa	12 500 000	12 625 000	125 000
Ringerike Sparebank	9 211 572	12 529 034	3 317 462
Self Storage Group Asa	9 644 250	13 000 000	3 355 750
Softox As	1 908 775	2 429 350	520 575
Sparebank 1 Bv	7 330 413	9 251 200	1 920 787
Sparebanken Telemark	8 121 475	9 730 000	1 608 525
Yara International	17 031 577	16 732 000	-299 577
Sum norske aksjer	222 867 398	313 675 514	90 808 116

Selskap	Kostpris	Bokført verdi	Urealiserte gevinster/tap
Carlsberg A/S -B	12 811 972	13 731 791	919 819
Dometic Group Ab	11 634 470	19 314 220	7 679 750
Investor Ab B-Aksjer	14 622 124	25 618 676	10 996 552
Novo Nordisk As-B	19 033 129	28 235 996	9 202 867
Sampo Oyj-A	19 510 527	18 840 705	-669 821
Sandvik Ab	8 150 321	13 644 517	5 494 196
Subsea 7 S.A (Tidli Acergy S.A.)	23 904 657	18 885 600	-5 019 057
Upm-Kymmene Oyj	15 755 066	17 564 249	1 809 183
Vestas Wind Systems As	9 430 058	29 390 919	19 960 861
Volvo Ab-B	18 824 931	28 293 250	9 468 319
Sum utenlandske aksjer	153 677 255	213 519 923	59 842 668

Sum enkeltaksjer notert på Oslo Børs/VINX	376 544 653	527 195 437	150 650 784
--	--------------------	--------------------	--------------------

Aksjefond

Fond	Kostpris	Bokført verdi	Urealiserte gevinster/tap
BlackRock World Index Fund	240 337 679	757 677 864	517 340 186
iShares Emerging Markets Index Fund (IE)	67 398 256	93 332 808	25 934 552
Sum utenlandske aksjefond	307 735 934	851 010 672	543 274 738

Hedgefond/Spesialfond

Fond	Kostpris	Bokført verdi	Urealiserte gevinster/tap
Archmore Infrastructure Debt Platform SCA	58 861 559	68 956 190	10 094 632
Cheyne Real Estate Credit (Crech) Fund Iv	82 529 625	92 881 454	10 351 829
Cheyne Real Estate Credit (Crech) Fund V	84 442 875	95 365 707	10 922 832
Pareto Real Estate Credit Fund	235 476 788	236 587 747	1 110 959
QVT A-1769	1 034 533	1 720 427	685 894
Sector Healthcare Fund Class A	20 402 707	42 493 873	22 091 166
Sum utenlandske hedgefond/spesialfond	482 748 088	538 005 398	55 257 311

Eiendomsfond

Fond	Kostpris	Bokført verdi	Urealiserte gevinster/tap
Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS	3 175 833	3 764 217	588 385
Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS	306 296 790	372 668 144	66 371 354
Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS	427 763 408	607 760 439	179 997 031
Union Core Real Estate Fund AS	4 676 923	5 119 861	442 938
Union Core Real Estate Fund IS	463 015 386	507 000 838	43 985 452
Sum eiendomsfond	1 204 928 339	1 496 313 499	291 385 159

Sum aksjer og andeler	2 371 957 014	3 412 525 006
------------------------------	----------------------	----------------------

Herav andel kollektivportefølje	2 308 583 801	3 321 349 887
--	----------------------	----------------------

Herav andel selskapsportefølje	63 373 212	91 175 119
---------------------------------------	-------------------	-------------------

Porteføljen av enkeltaksjer består av aksjer som er notert på Oslo Børs hovedlisten, Euro-next Expand Oslo og Euronext Growth Oslo, samt aksjer som er notert på børs i København, Stockholm eller Helsinki og som inngår i VINX benchmark index. Det er gitt rammer for hvor stor andel av totalkapitalen som kan plasseres i aksjer i ett enkelt selskap, samt for maksimal risiko på forvaltningen av enkeltaksjer totalt sett.

BlackRock World Index Subfund speiler indeksen for aksjer i utviklede markeder. iShares Emerging Markets Index Fund dupliserer aksjer i indeksen for fremvoksende markeder – MSCI Emerging Markets Index. Til sammen har de to fondene tilnærmet samme risikoprofil som den globale referanseindeksen MSCI All Country World Index.

Investeringene i spesialfond består ved årsskiftet av seks ulike fond – to hedgefond, to fond som investerer i eiendomslån, et fond som investerer i kredittobligasjoner med eiendomspant, og et fond som investerer i infrastruktur. Referanseindeksen for hedgefondsinvesteringene for 2020 har som tidligere vært Global Hedge Fund Index.

Eiendomsinvesteringer består av andeler hos Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS/AS, Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS og Union Core Real Estate Fund IS/AS. Investeringene er bokført til markedsverdi pr. 31.12.2020. Markedsverdien av andelene er beregnet basert på uavhengige verddivurderinger av eiendommene.

Bokført verdi av eiendomsinvesteringene pr. 31.12.2020 (tusen kroner):

	2020	2019	2018	2017	2016
Inngående balanse	1 324 732	1 203 684	1 101 755	826 565	937 384
Tilgang i året til anskaffelseskost	93 076	74 616	74 377	225 623	0
Avgang i året til anskaffelseskost	0	0	0	-26 059	-138 140
Verdireguleringer i regnskapsåret	78 506	46 432	27 552	75 626	27 321
Utgående balanse	1 496 314	1 324 732	1 203 684	1 101 755	826 565
Herav andel kollektivporteføljen	1 456 336	1 290 119	1 166 021	1 060 044	806 118
Herav andel selskapsporteføljen	39 978	34 613	37 663	41 711	20 447

Selskapsstrukturen i Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS består av to selskaper – Pareto Eiendomsfelleskap IS og Pareto Eiendomsfelleskap AS, hvor AS'et er hovedmann i IS'et. Investeringen i Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS anses som en direkte investering i eiendom. Det er kun investert i eiendommer i Norge. Av de totale investeringene i Pareto Eiendomsfelleskap er 95 prosent fast eiendom i Stor-Oslo, og 5 prosent er fast eiendom på Østlandet for øvrig. 90 prosent av de totale investeringene er i bygg relatert til lager/logistikk mens resterende 10 prosent er i bygg relatert til terminal/logistikk. Gjennomsnittlig vektet restløpetid på leiekontraktene for eiendommene i porteføljen er ved utgangen av 2020 10,4 år – opp fra 9 år i 2019. Total annualisert bruttoleie er ved utgangen av 2020 264 millioner kroner.

Selskapsstrukturen i Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS/AS består av to selskaper – Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS og Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS, hvor AS'et er hovedmann i IS'et. Investeringen i Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS/AS anses som en direkte investering i eiendom. Det er kun investert i eiendommer i Norge. Av de totale investeringer i Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS/AS er 78 prosent fast eiendom i Stor-Oslo, 10 prosent i Trondheim, 8 prosent i Bergen, 1 prosent i Stavanger og 3 prosent i andre kommuner. Porteføljen består av 32 eiendommer. Gjennomsnittlig vektet restløpetid på leiekontraktene for eiendommene i porteføljen er ved utgangen av 2020 på 6,4 år, noe som er svakt opp i forhold til utgangen av 2019. Totale brutto leieinntekter utgjorde 537 millioner kroner i 2020.

Selskapsstrukturen i Union Core Real Estate Fund IS/AS består av to selskaper – Union Core Real Estate Fund IS og Union Core Real Estate Fund AS, hvor AS'et er hovedmann i IS'et. Investeringen i Union Core Real Estate Fund IS/AS anses som en direkte investering i eiendom. Det er kun investert i eiendommer i Norge. Union Core Real Estate har investert i 11 eiendommer. I hver av byene Stavanger, Bergen Trondheim, Lillehammer og Sandefjord har Union Core en eiendom, mens

de resterende seks eiendommene befinner seg i Oslo-området. Totale leieinntekter for fondet er på 104 millioner kroner, og gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 10 år. 27 % av leieinntektene kommer fra offentlig sektor, 49% fra private foretak og 24% fra stiftelser/foreninger.

Ingen del av eiendomsarealet er til egen benyttelse for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet.

Note 5 | Obligasjoner

Utsteder	Kostpris	Markedsverdi
Bank og finans	1 232 810 060	1 246 956 656
Kommune/fylke	941 596 500	967 851 498
Statsgaranterte	731 176 800	737 210 825
Industri	1 407 664 975	1 407 798 734
Energi	96 630 750	97 495 693
Ansvarlige lån	449 562 100	457 975 672
Sum rentepapirer omløpsmidler	4 859 441 185	4 915 289 076
Opptjente renter		29 003 757
Totalt	4 859 441 185	4 944 292 834

Herav andel kollektivporteføljen	4 812 192 267
Herav andel selskapsporteføljen	132 100 567

Porteføljen av rentepapirer klassifisert som omløpsmidler består av rentepapirer som er notert på Oslo Børs, Nordic ABM og Nordic Nasdaq (Stockholm), samt ikke listede rentepapirer. Alle rentepapirer klassifisert som omløpsmidler er utstedt i NOK, bortsett fra seks rentepapirer utstedt i USD, fire rentepapirer utstedt i EUR, og fem rentepapirer utstedt i SEK. Effektiv rente for papirer med flytende rente er på ca. 1,2% og på fastrentepapirer på ca. 1,2 % p.t. Gjennomsnittlig effektiv rente er beregnet ut fra de enkelte papirenes effektive rente vektet i forhold til markedsverdi.

Note 6 | Finansielle derivater

Hensikten med bruk av derivater i forvaltningen er å effektivisere forvaltningen av fondsmidlene, herunder muligheten for å sikre investeringene. Pensjonsordningen kan i utgangspunktet kun investere i børsnoterte (standardiserte) derivater. Underliggende papirer må være verdipapirer som ordningen kan investere i i henhold til gjeldende retningslinjer. Av ikke-standardiserte (OTC) derivater kan POA kun benytte valutaterminkontrakter, samt FRA (Forward Rate Agreements) og renteswapper i begrenset omfang.

Pr. 31.12.2020 var det investert i følgende derivater:

Valuta kjøpt	Valuta solgt	Nominelt beløp i NOK	Virkelig verdi i NOK
NOK	EUR	-385 682 016	6 923 936
NOK	USD	-501 633 254	25 439 200
NOK	GBP	-179 136 000	3 319 309
NOK	SEK	-206 118 345	-296 244
NOK	DKK	-72 976 646	1 777 572
Sum valutaterminer		-1 345 546 261	37 163 773
Herav andel kollektivporteføljen (gjeld)			36 170 839
Herav andel selskapsporteføljen (gjeld)			992 934

POA har gjennom 2020 foretatt sikring av de utenlandske aksjeinvesteringene ved bruk av opsjoner. Slike sikringsforretninger har i 2020 belastet regnskapet med omkring 8,6 millioner kroner. I tillegg har det i 2020 vært handlet aksjeopsjoner og aksjefutures for å justere aksjeeksponeringen på en effektiv måte.

Note 7 | Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi

I henhold til årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak skal finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi klassifiseres i forhold til hvordan virkelig verdi måles. Klassifiseringen sier noe om relativ usikkerhet knyttet til målingen for de ulike nivåene.

Forskriften definerer tre beregningsnivåer for hvordan virkelig verdi måles:

1. Virkelig verdi måles ved bruk av noterte priser i aktive markeder for identiske finansielle instrumenter. Ingen justering foretas i disse prisene.
2. Virkelig verdi måles med bruk av annen observerbar input enn de noterte prisene som brukes i nivå 1, enten direkte (priser) eller indirekte (utledet fra priser).
3. Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata (ikke observerbar input).

Virkelig verdi hierarki for finansielle instrumenter målt til virkelig verdi:

	31.12.2020	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Aksjer og andeler	3 412 525 006	527 195 437	851 010 672	2 034 318 897
Obligasjoner	4 944 292 834		4 944 292 834	
Finansielle derivater	37 163 773		37 163 773	
Totalt	8 393 981 613	527 195 437	5 832 467 279	2 034 318 897

Note 8 | Bankinnskudd

Av bankinnskudd knyttet til drift på 15 545 185 kroner pr. 31.12.2020 utgjør 280 833 kroner bundne skattetrekkmidler.

Som sikkerhet for ulike derivatposisjoner må pensjonsordningen stille sikkerhet i form av bundne innskudd på marginkontoer i bank. Pr. 31.12.2020 er det ingen slike bundne innskudd.

Note 9 | Kundefordringer – tap på kundefordringer

Kundefordringer er bokført med 183 486 344 kroner og består av:

	31.12.2020	31.12.2019
Kundefordringer knyttet til premieinntekter:	183 717 036	206 038 001
Kundefordringer lån:	400 652	582 890
Avsetning for mulige tap:	-631 344	-260 641
Sum kundefordringer:	183 486 344	206 360 250

Kundefordringer er bokført til pålydende verdi pr. 31.12.2020. Det er foretatt avsetning for mulig tap i kundefordringene pr. 31.12.2020. Bokført tap på fordringer spesifiseres som følger:

	2020	2019
Realisert tap på fordringer:	0	0
Endring avsetning for mulig tap:	370 703	-66 952
Bokført tap på fordringer:	370 703	-66 952

Note 10 | Annen opptjent egenkapital

Annen opptjent egenkapital er pr. 31.12.2020 på 2 341 375 162 kroner. Annen opptjent egenkapital med tillegg av kursreguleringsfondet på 1 088 844 330 kroner utgjør til sammen ordningens overdekning.

Endringen i opptjent egenkapital i 2020 kan vises som følger:

Opptjent egenkapital pr. 31.12.2019	2 089 691 850
+ Årets overskudd avsettes til annen opptjent egenkapital	251 683 312
= Opptjent egenkapital pr. 31.12.2020	2 341 375 162

Note 11 | Solvensmarginkrav

Pensjonsordningen har beregnet solvensmarginkrav etter lignende regler som gjelder for private pensjonskasser i henhold til administrasjonsinstruksen fra Arbeids- og sosialdepartementet gjeldende fra 2011. Pr. 31.12.2020 er solvensmarginkravet beregnet å utgjøre 297 603 437 kroner. Beregningsgrunnlaget for solvensmarginkravet er som følger:

	Beregnings- grunnlag	Beregnings- faktor	Beregnet solvens- marginkrav
Premiereserve alderspensjon	7 044 752 108	4,00 %	281 790 084
Dødelighetsrisiko (udekket risiko, brutto)	221 346 003	0,30 %	664 038
Uførepensjon og premiefritak (brutto risikopremier)	58 266 596	26,00 %	15 149 315
Sum solvensmarginkrav pr. 31.12.2020:			297 603 437

Solvensmarginkravet skal dekkes innenfor annen opptjent egenkapital. Annen opptjent egenkapital, eksklusiv solvensmarginkravet, men med tillegg av kursreguleringsfondet, utgjør 3 132 616 055 kroner. Dette utgjør ordningens bufferkapital.

Note 12 | Premiereserve

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet er kun pliktig til å gjennomføre forsikringsteknisk beregning av fremtidige forpliktelser hvert femte år. Styret har likevel valgt å foreta årlige forsikringstekniske beregninger. Resultatet av beregningene benyttes også til regnskapsformål.

Premiereserven beregnes som nåverdien av opptjente pensjonsrettigheter pr. 31.12.2020. Premiereserven skal dekke fremtidige pensjoner opptjent på balansedato for ordningens medlemmer. For pensjonistene er premiereserven nåverdien av gjenstående pensjons-

utbetalinger. Beregning av avsetningen følger regelverket for private pensjonskasser så langt det passer.

Det benyttes beregningsgrunnlaget K2005 med en beregningsrente på 3 prosent. Dødelighet ved opplevelsrisiko er styrket med 15 % sikkerhetsmargin for begge kjønn.

Uføreforutsetningen er basert på beregningsgrunnlaget K1963 styrket med en faktor på 2,5.

Administrasjonsreserven tar høyde for de forventede fremtidige kostnader knyttet til utbetaling av pensjonene. Administrasjonsreserven beregnes ikke særskilt, men inngår i premiereserven. Pensjonsordningen for apotekvirksomhet har valgt å foreta avsetning for de fremtidige kostnadene tilsvarende 4 prosent av de beregnede pensjonsforpliktelsene. Det er avsatt for løpende pensjoner, aktive og oppsatte medlemmer (dvs. arbeidstakere som har sluttet i medlemsberettiget stilling og som har opptjent rettighet).

Note 13 | Særskilt forpliktelse – for regulering av pensjoner

For virksomheter som meldte seg ut av pensjonsordningen med virkning fra 1.1.2017 og 1.1.2018 ble det foretatt engangsoppgjør for den beregnede kostnaden ved fremtidig regulering av pensjoner. Engangsoppgjøret i 2017 utgjorde 87 883 720 kroner, mens engangsoppgjøret i 2018 utgjorde 11 715 220 kroner. Engangsoppgjørene ble avsatt som særskilt forpliktelse i balansen.

Den faktiske kostnaden for regulering av pensjoner det enkelte år gjenspeiles i premiereserven. Den særskilte avsetningen for beregnet reguleringskostnad reduseres derfor årlig med 1/10-del av opprinnelig beløp. Rest særskilt forpliktelse pr. 31.12.2020 er 60 930 886 kroner.

Note 14 | Disponering av årets resultat

Årets overskudd på 251 683 312 kroner avsettes til annen opptjent egenkapital.

Annen opptjent egenkapital utgjør pr 31.12.2020 totalt 2 341 375 162 kroner. Annen opptjent egenkapital og kursreguleringsfondet utgjør til sammen ordningens overdekning.

Note 15 | Forenklet Solvenskapitalkrav

Et nytt bindende kapitalkrav - forenklet solvenskapitalkrav – trådte i kraft for pensjonskasser fra 1.1.2019. Kravet er en forenklet versjon av Solvens II-regelverket som gjelder for forsikringsforetak og er basert på Finanstilsynets stresstest, med enkelte tilpasninger.

Forenklet solvenskapitalkrav per 31.12.2020 utgjør 1 606 millioner kroner. Bufferkapitalen overstiger det forenklete solvenskapitalkravet med 1 480 millioner kroner. Dette gir en solvenskapitaldekning på 192%. I beregningen av bufferkapital er det tatt hensyn til overgangsregelen fra Finanstilsynet for oppjustering av premiereserven til virkelig verdi. Over-

gangsregelen innebærer at effekten av oppjusteringen til virkelig verdi fordeles over 16 år. I beregningen er det forutsatt at resterende oppjustering utgjør 12/16-deler.

Uten bruk av overgangsregelen er bufferkapitalen beregnet å overstige det forenklede solvenskapitalkravet med 449 millioner kroner. Dette gir en solvenskapitaldekning på 128 %.

Note 16 | Premieinnbetalinger

Det er innbetalt 793 804 361 kroner i premie fra medlemmene i 2020. Til sammenligning er det bokført premieinntekter med 771 483 396 kroner. Tilsvarende ble det i 2019 innbetalt 722 622 848 kroner i premie fra medlemmene, og bokført premieinntekter med 767 634 268 kroner. Forskjellen mellom premieinntekter og premieinnbetalinger består av endringen i premier som er fakturert, men ikke betalt samt periodisering av opptjente premieinntekter.

Note 17 | Pensjoner

Av utgiftsførte pensjoner utgjør 891 817 kroner avskrivninger i forbindelse med for mye utbetalte pensjoner. Tilsvarende tall for 2019 var 651 803 kroner.

Note 18 | Forvaltningskostnader

Samlede forvaltningskostnader utgjør 30 583 129 kroner. Det har vært 3 ansatte i pensjonsordningen i 2020. Lønn og sosiale kostnader til disse tre kapitalforvalterne utgjør 9 788 238 kroner i 2020 og inngår i forvaltningskostnadene.

Note 19 | Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader

Pensjonsordningen administreres av Statens pensjonskasse. Det er i 2020 utgiftsført 16 437 565 kroner for kjøp av tjenester i forbindelse med administrasjon av pensjonsordningen, herunder kostnader til regnskapsføring, aktuærtjenester, administrasjon av pensjoner og internrevisjon (16 202 186 kroner i 2019). Videre er det utgiftsført 334 191 kroner for revisjon inkludert merverdiavgift (315 011 kroner i 2019). Hele beløpet gjelder ordinære revisjonstjenester. Honorar til styret er utgiftsført med 350 719 kroner (349 902 kroner i 2019). Diverse andre kostnader, kostnadsrefusjoner og renteinntekter fra kunder utgjør i alt netto -282 747 kroner (31 879 kroner i 2019). Samlet utgjør de forsikringsrelaterte administrasjonskostnadene 16 839 728 kroner (16 898 978 kroner i 2019).

Det er i 2020 utbetalt honorar til medlemmene av styret i ordningen som følger:

Tomas Berg, leder (ny)	47 661
Finn Melbø, leder (avgått)	23 566
Trond Teisberg	67 606
Greta Torbergsen	71 228
Kristin Juliussen	71 228
Kjell Morten Aune	69 430
Totalt	350 719

Note 20 | Kapitalavkastning

Beregnet avkastning for totalporteføljen utgjør:

År:	2020	2019	2018	2017	2016
Avkastning i % (verdijustert):	5,96	6,52	1,75	5,12	4,83
Avkastning i % (bokført):	3,05	3,12	3,08	2,63	6,48

Kapitalavkastningen over er beregnet for den samlede porteføljen; kollektivporteføljen og selskapsporteføljen. For private pensjonskasser var det fra 2009 et krav at kapitalavkastningen beregnes for kollektivporteføljen under ett.

Note 21 | Resultatanalyse

Tall i mill. kroner	2020	2019
Pensjonsplanendringer:	0,00	0,00
Renteresultat ¹⁾	496,51	435,26
Risikoresultat ²⁾	-69,47	10,51
Øvrig resultat ³⁾	215,29	172,50
Administrasjonsresultat	0,00	0,00
Forsikringsresultat	642,33	618,27

1) Renteresultat er differansen mellom faktisk avkastning og beregningsrente i premiereserven.

2) Risikoresultatet er sammenstilling av risikoinntekter minus risikoutgifter. Risikoinntekter er faktisk innbetalt og teknisk beregnet risikopremie for død og uførhet, samt dødelighetsarv. Risikoutgifter er tilførte avsetninger for risikohendelser.

3) Resultatført differanse mellom fakturert og faktisk beregnet premie. Et negativt øvrig resultat vil indikere at det er betalt for lite premie.

Revisjons- beretning

Revisjonsberetning

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Dronning Eufemias gate 6, NO-0191 Oslo
Postboks 1156 Sentrum, NO-0107 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00

www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til styret i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av pensjonskassens finansielle stilling per 31. desember 2020, og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av pensjonskassen i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i pensjonskassens årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til pensjonskassens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike pensjonskassen eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke

A member firm of Ernst & Young Global Limited

2

vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av pensjonskassens interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om pensjonskassens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at pensjonskassens evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av pensjonskassens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 24. mars 2021

ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Johan-Herman Stene
statsautorisert revisor

Uavhengig revisors beretning – Pensjonsordningen for apotekvirksomhet

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Pemno Dokumentnummer: JOVE-ZAN78-IFD4-BNG8-PHWD-ZMSVS

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo"™ - sikker digital signatur.
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Johan-Herman Stene
Statsautorisert revisor
På vegne av: Ernst & Young AS
Serienummer: 9578-5993-4-2411909
IP: 81.166.xxx.xxx
2021-03-24 10:11:57Z

Penneo Dokumentnøkkel: J6QIE-ZAN78-IPF04-IBKCB-PHXWD-ZMSWS

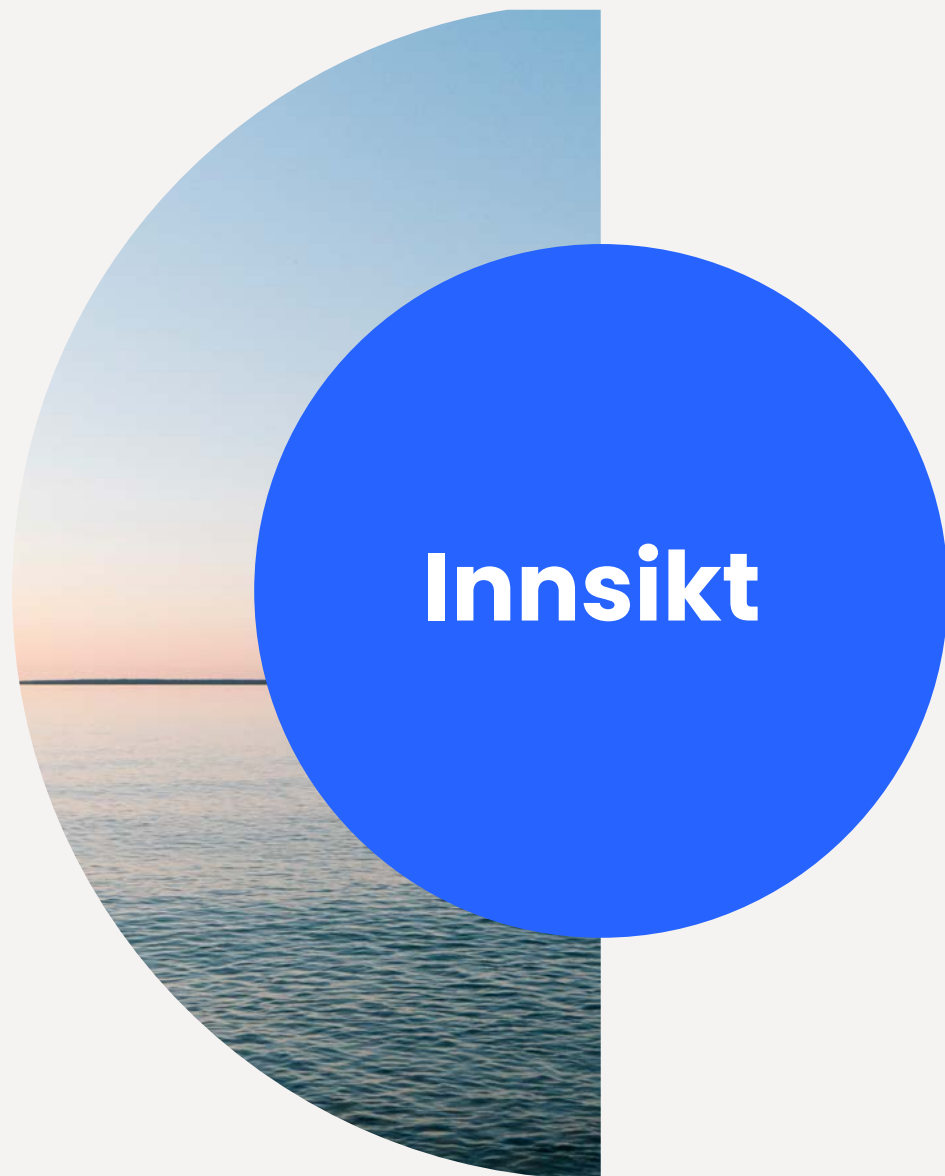
Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

Innsikt

Pensjonsforpliktelser

Pensjonsordningens premiereserve økte med 465 millioner kroner i 2020. Pr. 31.12.2020 er premiereserven beregnet til 8 553 millioner kroner.

Premiereserve er definert som nåverdien av opptjente pensjonsrettigheter ved balansedato. Nåverdien kommer frem ved å neddiskontere de forventede framtidige pensjonsutbetalingene med en beregningsrente på 3 prosent.

I tillegg benyttes det et grunnlag med

- (i) sannsynligheter for å overleve og få utbetalt alderspensjon,
- (ii) sannsynligheter for å bli arbeidsufør og få utbetalt uførepensjon, og
- (iii) sannsynligheter for å dø og etterlate seg familiemedlemmer som har rett til ektefelle- eller barnepensjon.

I 2020 er det ikke gjort noen endringer i de aktuarielle forutsetningene. Dette innebærer at beregningene er gjennomført med dødelighetstariffen K2005 styrket med 15 prosent sikkerhetsmarginer for begge kjønn, og uføretariffen K1963 styrket med 250 prosent.

Beregningsrente, ett års opptjening for aktive og regulering av pensjonsgrunnlag eller pensjonsytelse er med på å bygge opp premiereserven. På den andre siden reduserer pensjonsutbetalingene premiereserven.

Forsikringsresultat 642 millioner kr

Forsikringsresultatet er positivt og splittes opp i tre ulike resultat: renteresultat, risikoresultat og øvrig resultat.

Renteresultat 497 millioner kr

Renteresultatet er positivt, noe som vil si at avkastningen (5,95 prosent) på pensjonsmidlene har vært høyere enn beregningsrenten (3,0 prosent) i premiereserven. Størrelsen på pensjonsmidlene er for tiden om lag 3,5 milliarder kroner høyere enn premiereserven.

Risikoresultat -69 millioner kr

Risikoresultatet er negativt med 69 millioner kroner. Dette innebærer at risikopremie beregnet etter gjeldende tariffer viste seg i år å være mindre enn netto premiereserveøkning som følge av faktiske risikohendelser gjennom året. Det har vært en økning i antall uførepensjonister og dermed oppreserveringer for deres uførepensjoner og premiefritak.

Øvrig resultat 215 millioner kr

Øvrig resultat er positivt. Dette er differansen mellom den premien som er fakturert gjennom året, og den premien som er beregnet i forsikringssystemet. Fakturert premie er beregnet med bakgrunn i en fast prosentsats (18,1 prosent) av pensjonsgrunnlaget. Aktuarielt beregnet premie oppdateres kontinuerlig gjennom året ettersom medlemmenes pensjonsrettigheter endrer seg.

Vurdering av pensjonsordningens økonomiske stilling

I en pensjonsordning som Pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA), der forpliktelsene i sin helhet skal være sikret gjennom fondsoppbygging, bør verdien av midlene avsatt til pensjon (eiendeler) minst tilsvare størrelsen på de forsikringsmessige avsetninger for å kunne sikre en rimelig dekningsgrad i ordningen. Dette er i tråd med de krav som stilles til tilsvarende private ordninger som er underlagt Forsikringsvirksomhetsloven.

Overdekningen i ordningen fortsetter å øke, og ved årsslutt 2020 var den på 3,5 milliarder kroner. Det innebærer en økning på 642 millioner kroner siste år, noe som er summen av de tre resultatene over.

Det er i hovedsak premieinntekter og flere år med god avkastning som har bidratt til den solide overdekningen. Premieinntektene er å regne som sikker inntekt, mens avkastningen er mer usikker. Premiesatsen på 18,1 prosent bidrar til at pensjonskassen fortsetter å bygge nødvendig buffer.

Det har blitt innført nytt soliditetskrav for pensjonskasser. Soliditetskravet som Finansdepartementet har fastsatt i forskrift, er en forenklet versjon av Solvens II-kravet. Det er i hovedsak to mål med et nytt kapitalkrav:

- å sørge for at det finnes tilstrekkelig bufferkapital slik at pensjonskassen vil klare seg gjennom en stresset situasjon
- at premiereserven beregnes med en risikofri volatilitetsjustert markedsrente slik at man med høy sikkerhet kan innfri de langsiktige pensjonsløftene.

Solvenskapitalkravet bygger på stresstest I som pensjonskassene og Finanstilsynet har benyttet de senere årene. Styret i POA har fått presentert størrelsene på solvenskapitalkravet for hvert kvartal i 2020.

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet rapporterer ikke til Finanstilsynet, men pensjonskasser som gjør det skal redegjøre for gjennomførte, planlagte og vurderte tiltak i stresstestrapporteringen hvis bufferkapitalutnyttelsen overstiger 200 prosent.

Bufferkapitalutnyttelsen til POA har hatt store svingninger gjennom 2020 som følge av markedssituasjonen og rentekurvene fra Eiopa som brukes til å regne premiereserve til «virkelig verdi». Durasjonen i pensjonsordningen er for tiden 16 år og dette punktet i Eiopa-renten var 1,6 prosent i andre og tredje kvartal, og 1,9 prosent ved utgangen av året. Lave rentekurver medfører at premiereserven øker når man beregner solvenskapitalkravet. Bufferkapitalutnyttelsen uten overgangsregel var over 100 prosent i andre og tredje kvartal, mens den endte på 78 prosent ved utgangen av året.

Kapitalforvaltning

Til tross for en utfordrende start på året leverte kapitalforvaltningen en totalavkastning på 5,96 prosent i 2020. Midler til forvaltning økte med rundt en milliard og var på 11,9 milliarder kroner ved årsslutt.

Kapitalforvaltningen i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA) skal bidra til at ordningen kan oppfylle sine langsiktige forpliktelser uten for store variasjoner i premien. Målet er å oppnå så høy avkastning som mulig innenfor tilgjengelig risikokapasitet.

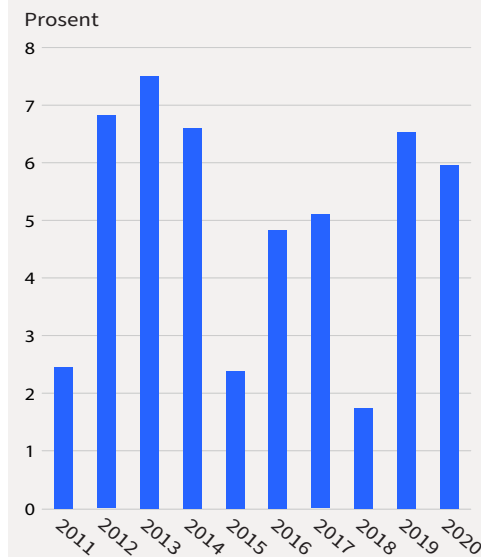
Investeringsstrategien til POA er vedtatt av styret. Risikonivået i investeringsporteføljen skal være slik at ordningen kan tilfredsstille lovpålagte kapitalkrav med minst 99 prosent sannsynlighet.

Resultater og risiko

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet har gjennom 2020 opprettholdt et moderat risikonivå i investeringsporteføljen. Finansmarkedene har forut for fjoråret lenge vært preget av stabilitet og stigende pristrender for aksjer og eiendom. Koronasituasjonen hadde imidlertid en sterkt negativ påvirkning på markedene i første del av 2020. I mars opplevde vi et betydelig verdifall, kombinert med kronesvekkelse og svak likviditet i markedene. Samtidig falt rentene – noe som påvirket tellende ansvarlig kapital ved beregning av kapitaldekningen til POA negativt.

Gode forvaltningsresultater gjennom en årrekke har imidlertid bidratt til å bygge en solid bufferkapital. Samtidig har risikotakningen vært forsvarlig. POA var derfor godt rustet til å stå imot uroen, og går også ut av 2020 med en god bufferkapital.

Årlig avkastning

Figuren viser årlig avkastning for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet for de 10 siste år.

Resultatene fra kapitalforvaltningen har variert betydelig gjennom året som har gått. Mars måned ble den svakeste for POA siden finanskrisen i 2009, mens april ble den resultatmessig beste måneden på mange år.

Fallet i aksjemarkedene i mars gjorde at aksjeavkastningen for første kvartal endte på -22 prosent. Kredittobligasjoner med flytende rente falt også i verdi og endte med negativ avkastning, mens rentefall ga verdistigning for fastrenteobligasjoner. Avkastningen for den samlede investeringsporteføljen for første kvartal 2020 ble -2,63 prosent.

Annet kvartal var derimot preget av sterk gjeninnhenting for de fleste typer investeringer med unntak av eiendom. Avkastningen for dette kvartalet endte på 4,25 prosent. Den positive trenden fortsatte gjennom tredje og fjerde kvartal, godt hjulpet av svært sterke resultater for aksjer og eiendom mot slutten av året.

Aksjeavkastningen endte på 14,95 prosent og avkastning på eiendom ble hele 9,59 prosent for året 2020 som helhet. Avkastning for samlede renteinvesteringer som bokføres til markedsverdi endte på 3,64 prosent. Verdijustert avkastning for totalporteføljen for 2020 ble lik tidsvektet avkastning med 5,96 prosent.

Figuren på forrige side viser årlig tidsvektet avkastning på midlene de siste 10 år. POA har ikke hatt negativ avkastning noen av årene i perioden. Snittavkastning for 10-årsperioden er 5,0 prosent.

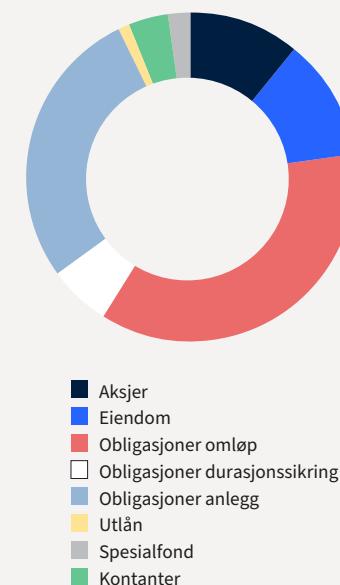
Aktivaallokering

Pensjonsordningen forvaltet ved utgangen av året totalt 11,9 milliarder kroner. Porteføljen økte med i overkant av en milliard kroner gjennom 2020. Sammen med et godt avkastningsbidrag har også et løpende likviditetsoverskudd i ordningen bidratt til veksten i midlene.

I Pensjonsordningen for apotekvirksomhet arbeides det kontinuerlig med å identifisere de investeringsmuligheter som gir best mulig utnyttelse av risikokapasiteten til POA. Pensjonsordningen har betydelig renterisiko knyttet til forsikringsforpliktelsene. I tråd med investeringsplanen ble det ved inngangen til 2020 opprettet en ny durasjonssikringsportefølje for langsiktige renteinvesteringer med lang løpetid og lav risiko. Målet er å matche kontantstrømmer på investeringssiden mot kontantstrømmer på forpliktelsessiden for de nærmeste ti årene. Investeringer i anleggsobligasjoner har også fortsatt å øke gjennom 2020. Mot slutten av året investerte POA dessuten i et nytt spesialfond som investerer i kredittobligasjoner med pant i eiendom.

I investeringsplanen for 2021 vedtok styret å videreføre risikonivået for 2020 inn i 2021.

Aktivaallokering

Figuren viser strategisk allokering i ulike aktivaklasser ved inngangen til 2021

Statistikk

Statistikk

Bestand

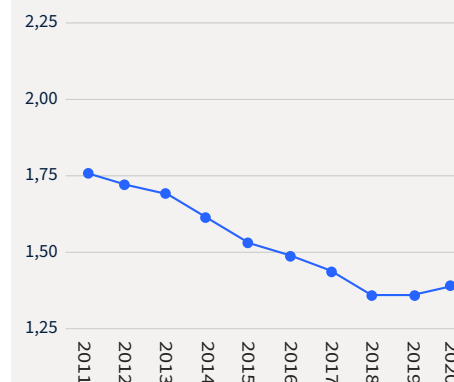
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aktive	6 689	7 125	7 274	7 422	7 585	7 645	7 704	7 527	7 812	8 380
Oppsatte (tidligere medlem)*	6 245	6 386	6 564	6 767	7 175	7 522	7 925	8 331	8 770	9 196
Pensjonister	3 803	4 144	4 295	4 600	4 951	5 121	5 338	5 517	5 739	6 030
AFP	282	295	312	310	293	269	264	288	273	271
Alderspensjon	1825	2088	2202	2513	2955	3165	3368	3484	3693	3916
Uførepensjon	1367	1401	1422	1415	1335	1309	1329	1354	1366	1431
Ektefellepensjon	306	336	338	343	342	352	348	360	374	380
Barnepensjon	23	24	21	19	26	26	29	31	33	32
Forholdstall aktive/pensjonist	1,759	1,719	1,694	1,613	1,532	1,493	1,443	1,364	1,361	1,390
Forholdstall aktive per pensjonist og oppsatt	0,666	0,677	0,670	0,653	0,626	0,605	0,581	0,544	0,538	0,550

* Hvis du tidligere har vært ansatt hos en arbeidsgiver med tjenestepensjon i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet, kan du ha tjent opp pensjonsrettigheter til en fremtidig pensjon. Dette kaller vi en oppsatt pensjon. I privat sektor brukes begrepet fripolise. Oppgitte tall er antall poliser og ikke medlem.

Alle oppgitte tall er antall poliser. En person kan ha flere poliser. Et eksempel på det er dersom en person har delvis uførepensjon, og er delvis i aktiv stilling. Personen vil da ha to poliser som tilsvarer disse forholdene. En person kan ha flere poliser. Samme person kan derfor telles flere ganger.

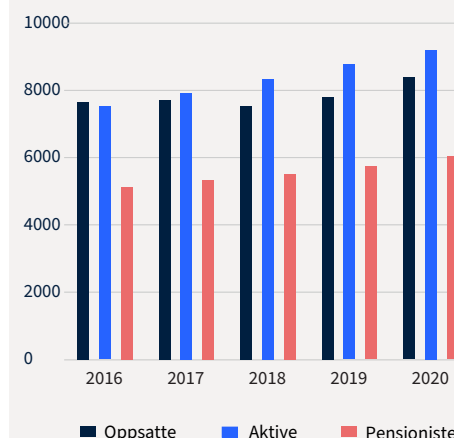
Grafen øverst til høyre viser utviklingen i forholdstallet aktive per pensjonist i bestanden fra 2011 til 2020. I 2011 var det over 1,7 aktive per pensjonist i ordningen, mens det ved utgangen av 2020 er 1,4 aktive per pensjonist. Trenden er synkende som i folketrygden. Vi lever lenger, og det blir færre yrkesaktive til å bære de fremtidige pensjonskostnadene. For pensjonsordningen betyr en slik utvikling, hvor pensjonistbestanden øker mer enn den aktive bestanden, økte kostnader for å finansiere de kommende pensjonister.

Forholdstall aktive/pensjonister

Grafen viser utviklingen i forholdstallet aktive per pensjonist i bestanden fra 2011 til 2020.

Bestandsutvikling

Aktive medlemmer

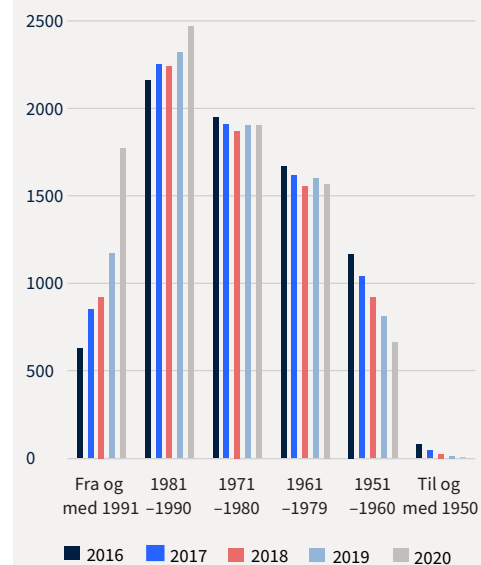
Stillingstittel	2020	Endring fra 2019
Apotekere	1 000	40
Provisorfarmasøyter	1 425	74
Reseptarfarmasøyter	1 659	69
Apotekteknikere	4 148	409
Kontor / Sjøfør / Rengjøring	148	-24
Sum	8 380	568

Tabellen viser fordeling av aktive medlemmer etter stillingstittel.

Aktiv medlemmer fordelt på årskull

Aktive	2016	2017	2018	2019	2020		Total	Endring (2019–2020)
					Kvinner	Menn		
Fra og med 1991	626	848	921	1 171	1 517	255	1 772	601
1981–1990	2 159	2 249	2 240	2 320	2 040	430	2 470	150
1971–1980	1 949	1 906	1 871	1 903	1 658	246	1 904	1
1961–1970	1 667	1 616	1 553	1 597	1 458	110	1 568	-29
1951–1960	1 167	1 040	918	809	609	53	662	-147
Til og med 1950	77	45	23	12	3	1	4	-8
Sum	7 645	7 704	7 526	7 812	7 285	1 095	8 380	568

Aktive medlemmer fordelt på årskull

Grafen viser utviklingen i aktive medlemmer fordelt på årskull i pensjonsordningen fra 2016 og frem til i dag. De eldre årskullene beveger seg ut av bestanden, mens de yngre kommer til.

Pensjonistbestand

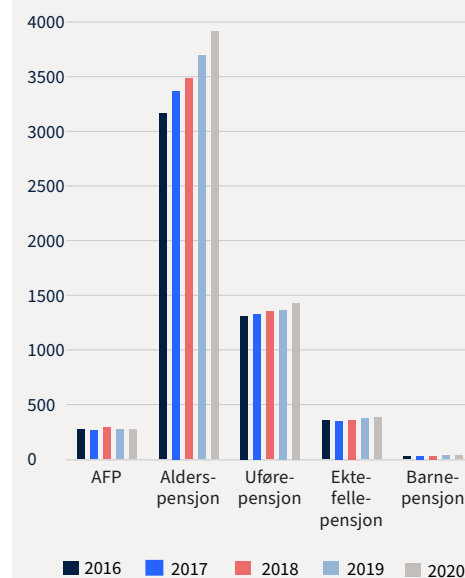
Pensjonsart	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
AFP	282	295	312	310	293	269	264	288	273	271
Alderspensjon	1825	2088	2202	2513	2955	3165	3368	3484	3693	3916
Uførepensjon	1367	1401	1422	1415	1335	1309	1329	1354	1366	1431
Ektefellepensjon	306	336	338	343	342	352	348	360	374	380
Barnepensjon	23	24	21	19	26	26	29	31	33	32
Totalt	3 803	4 144	4 295	4 600	4 951	5 121	5 338	5 517	5 739	6 030

Tabellen viser utviklingen i pensjonistbestanden fra 2011 til i dag.

Utbetalte pensjoner 2020

Pensjonsart		Brutto utbetalt	%	Samordnings fradrag	%	Netto utbetalt	%
AFP og alderspensjon	Menn	96 655 932	13,00 %	59 357 122	14,00 %	37 298 810	11,00 %
	Kvinner	568 408 128	74,00 %	338 205 305	81,00 %	230 202 823	65,00 %
	Totalt	665 064 060	86,00 %	397 562 427	96,00 %	267 501 633	76,00 %
Uførepensjon	Menn	3 646 860	0,00 %	56 387	0,00 %	3 590 473	1,00 %
	Kvinner	63 396 996	8,00 %	1 558 371	0,00 %	61 838 625	18,00 %
	Totalt	67 043 856	9,00 %	1 614 758	0,00 %	65 429 098	19,00 %
Etterlattepensjon	Menn	17 714 760	2,00 %	8 985 882	2,00 %	8 728 878	2,00 %
	Kvinner	17 736 000	2,00 %	7 722 122	2,00 %	10 013 878	3,00 %
	Totalt	35 450 760	5,00 %	16 708 004	4,00 %	18 742 756	5,00 %
Barnepensjon	Menn	819 960	0,00 %	-11 077	0,00 %	831 037	0,00 %
	Kvinner	743 004	0,00 %	79 014	0,00 %	663 990	0,00 %
	Totalt	1 562 964	0,00 %	67 937	0,00 %	1 495 027	0,00 %
Pensjonister i alt	Menn	118 837 512	15,00 %	68 388 314	16,00 %	50 449 198	14,00 %
	Kvinner	650 284 128	85,00 %	347 564 812	84,00 %	302 719 316	86,00 %
	Totalt	769 121 640	100,00 %	415 953 126	100,00 %	353 168 514	100,00 %

Pensjoner

Grafen viser at pensjonistbestanden øker jevnt og trutt. Det er alderspensjonistene som står for det meste av veksten, men antall uførepensjonister har også økt de siste årene.

Tabellen til venstre viser hvor mye som ble utbetalt i 2020 fordelt på de ulike pensjonstypene og spesifisert for kjønn. Beløpene er i kroner. Bruttobeløpet viser det samlede beløpet som utbetales i sum fra folketrygden og apotekordningen. Nettobeløpet viser apotekordningens andel.

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet

Web: spk.no/apotekordningen

Telefon: 22 24 15 70

Postboks 10 Skøyen, 0212 Oslo

iStock by Getty Images (s. 1, 2, 3, 7, 11, 23, 26, 31, 35)

Det tas forbehold om feil.